

PODCAST | FILM

PODCAST
DE KUNST VAN
HET VERDWIJNEN
VRT Max
★★★★★

Een Antwerpse podcast van eenzaam hoog niveau

Bart Van Nuffelen en Lucas Derycke (met microfoon) tijdens de opnames van *De Kunst Van Het Verdwijnen* in de zevende wijk. FOTO RR

Er zit niks anders op wanneer je naar aflevering 1 van *De Kunst Van Het Verdwijnen* hebt geluisterd: je wilt meteen de tweede aflevering van de podcast horen. En zo verder. Tot er vier uur gepasseerd zijn en je alle acht afleveringen hebt beluisterd. Met open mond, met ingehouden adem of met tranen in de ogen. Wat Bart Van Nuffelen en Lucas Derycke in die tijd presteren is vertelkunst op eenzaam hoog niveau. *De Kunst Van Het Verdwijnen* is een wonderlijke samenvloeiing van drie op en top Antwerpse verhalen. Het eerste is het intrigerendste en ligt nog vers in het geheugen: de tunnelroof in de kluisenzaal van het filiaal van BNP-Paribas op de Belgiëlei. Het toeval wil dat een van de daders een half jaar voor de stoutmoedige inbraak een huishoudtoestel kwam leveren bij Bart Van Nuffelen. De theatermaker van Marthaltentatief ontwikkelde in de daaropvolgende maanden een stevige obsessie met deze gewaagde misdaad door een Georgische bende. Hij hing de muur van zijn Antwerpse woonkamers vol foto's en knipsels over de zaak, die in februari 2019 wereldwijde weerklank kreeg.

De zevende wijk

Tijdens de research voor dat verhaal – de makers spraken met getuigen, journalisten, speurders, ondertussen geroeyde advocaten, diamantairs, Georgische tolken en kenners van de joodse 'zevende' wijk – kwamen ze op twee andere, ondertussen vergeten verhalen die zich in dezelfde straten afspeelden. Het meest tragische is dat van de terroristische aanslag in de zomer van 1980 op de leden van een joodse jeugdbeweging die zich in de Lamorinièrestraat

(achter de hoek van het huis vanwaaruit de daders van de bankroof 39 jaar later hun beruchte tunnel groeven) klaarmaakten om op de bus te stappen die hen naar hun kamp in de Ardennen zou brengen. Op de dag dat judoka Robert Van de Walle een gouden medaille won op de Olympische Spelen in Moskou, gooide een Palestijnse terrorist twee granaten tussen de menigte. Eén jongen van vijftien stierf, veel van zijn vrienden raakten zwaargewond en werden verpleegd in het Good Engels, het toenmalige kinderziekenhuis enkele hoeken verder in de Albert Grisarstraat.

Ontsnapt aan de Holocaust

In datzelfde monumentale pand was nog eens 38 jaar eerder de toen 4 jaar oude Franz 'verstoppt' voor de nazi's, nadat zijn joodse moeder haar kleuter in 1942, tijdens een razzia in het Centraal Station had opgedragen, om zich zo snel mogelijk uit de voeten te maken en niet om te zien. Het verhaal van Franz, die hierdoor als enige van zijn grote gezin de Holocaust overleefde, is het meest ontroerende van de drie. Franz heet ondertussen Fred. Hij was al een eind in de vijftig toen hij zijn wonderbaarlijke redding van 1942 precies kon reconstrueren. Hij is nu 84 en woont in de staat Nebraska in de Verenigde Staten, waar hij vele decennia een succesvolle kinderdocent was. Zijn roeping, kinderen helpen, kreeg hij precies door wat hem als kleuter overkomen was; de belangeloze hulp van vele anoniem gebleven Antwerpenaars en andere landgenoten die hem dapper uit de klauwen van de Endlösung hielden.

Van Nuffelen en Derycke weven de drie verhalen die ogenschijnlijk weinig of niks met elkaar te maken hebben

samen tot een indrukwekkende cocktail die een fascinerend licht werpt op deze ogenschijnlijk doordeweekse Antwerpse straten. We komen in het zenuwcentrum van de politie, waar speurders de software hebben om bijvoorbeeld binnen enkele seconden beelden van alle gele auto's die op 24 uur gepasseerd zijn uit een volle straat te filteren. We ontdekken hoe een Antwerpse topflick ontdekte dat de hoofdverdachte van de tunnelroof niet de man was waarvoor hij zich uitgaf. We leren over de Vory v Zakone, de Georgisch-Russische maffia, en hun speciale technieken. We verzeilen met enkele overlevenden van de terroristische aanslag op het zomerkamp in de Ardennen in 1980 dat na die laffe daad toch niet werd afgelast en we dwalen rond op een congres voor ondergedoken joodse kinderen in het New York van 1991.

Bart Van Nuffelen, die meer dan twee jaar aan deze podcast werkte, is zelf de meesterlijke verteller. Ondersteund door de soundtrack van Tom Pintens houdt hij je van de eerste minuut in de ban en roept tussen de meest waanzinnige verhalen door ook belangrijke vragen op. Hoe groot is de maatschappelijke verantwoordelijkheid van onze banken? Waar komt het antisemitisme in onze stad vandaan? En hoe ver willen we gaan in het opgeven van onze privacy?

De Kunst Van Het Verdwijnen heeft alles. Het informeert, duidt, spit, ontroert, revolteert en geeft inzicht in onze eigen stad. Het maakt van bingeluisteren een kunst. Doe jezelf deze podcast cadeau. Het kost je geen cent.

(pavi)

Gelukkig zitten de kostuums wél goed

De bedoeling was een periodekomedie, maar alleen de periode komt uit de verf. *Amsterdam* speelt zich af in de jaren 30 in New York. En in Amsterdam, natuurlijk.

Wilde David O. Russell een Wes Anderson maken? Iedereen weet hoe moeilijk dat is, Anderson op kop. Het is een kunststuk om al die neven-

verhalen en tussengenres op één lijn te krijgen, zeker als je ook nog graag goochelt met decors en cameo's. Voor meerzijdige acteurs met een scherpe komische timing is dat een plezier, ook om naar te kijken. Maar vaak sluipt er een buddiesfeertje in zo'n ensemble. Dat betekent dolle pret tijdens de opnames, maar op het scherm een pak minder. Ofwel raakt het geheel verstrikt in een gezelschapsspel met Cluedo-karikaturen waarvan de ontknopung je koud laat.

En dan heb je de acteurs die door de verkleedpartij teruggeslingerd worden naar het schoolpodium waar ze voor het eerst schitterden. Uitvergroot, zodat ook de achterste rij kan volgen.

Wall Street putsch

De drie moeten een moordmysterie met spionagetrekjes zien op te lossen, dat een samenzwering toedekt met raciale onder-tonen, subtiel uitgekrijst door Chris Rock – buiten de filmwereld een komiek, wordt gezegd. "You should think about who you are and what you want to be", oppert iemand halfweg. Het had aan de film en de maker ervan gericht kunnen zijn. Met *The Fighter* (2010) en *Silver Linings Playbook* (2012) liet David O. Russell nochtans zien dat hij met flair een verhaal tot een goed einde kan brengen. Voor *Amsterdam* liet hij zich inspireren door een coupoging in 1933 om president Roosevelt te vervangen door een dictator. Wat sindsdien de kleine geschiedenis is ingegaan als de 'Business plot' of de 'Wall Street putsch', werd indertijd al weggezet als een halve klucht.

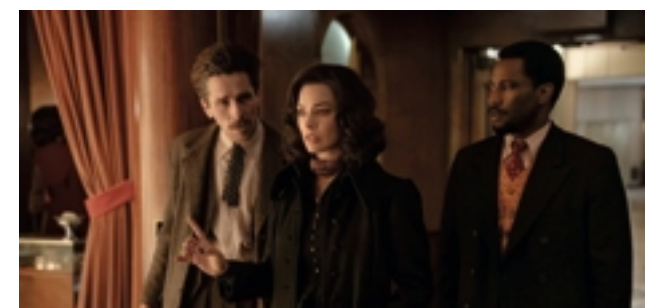
THRILLER/KOMEDIE

AMSTERDAM

Met: Christian Bale, Margot Robbie, Matthias Schoenaerts

★★★★☆

Misschien is dat dan de verdienste van Russell, dat hij er met zijn verfilming een hele klucht van heeft gemaakt. En dat hij daarvoor een cast bijeengekregen heeft als de betere sterrensafari. Taylor Swift mag kort zingen en languit onder een auto belanden. Mike Meyers speelt de grootoom van Austin Powers. Nadat je Rami Malek en Matthias Schoenaerts gespot hebt, is het uitkijken naar de witte neushoorn, Robert De Niro, die redelijk onverstoord blijft bij zoveel ongein. Al moet ook hij met de ogen knipperen bij de finale. (jfs)

Christian Bale, Margot Robbie en John David Washington zijn maar enkele van de sterren in *Amsterdam*. FOTO RR